08 පාඩම
अष्ठमः पाठः

ඒ අපේ රටයි; මේ අපේ සසුනයි

නාමපදය වෙනුවට සර්වනාමපදය යෙදේ.

बालः गायति। स मधुरं गायति। श्रामणेरौ पठतः। तौ परीक्षणात् उत्तीर्यतः। शिष्याः शालायाम् उपविशन्ति। ते पाठान् पठन्ति।

अत्र बालिका तिष्ठति। सा नन्दस्य स्वसा।

भ्राता कुत्र वसति? स स्वगृहे वसति। इदम् आम्रफलम्। तत् मधुरम्। बहवः धूमरथाः सन्ति। ते अतिवेगेन चलन्ति। अत्र बहूनि चीवराणि सन्ति। तानि पीतवर्णेन विलसन्ति। उपासिकाः पर्णशालां गच्छन्ति। ताः धर्मं श्रुण्वन्ति। कर्षकौ क्षेत्रं गच्छतः। तौ कर्षतः।

8.1 අභ්‍යාසය

සුදුසු සර්වනාමපද යොදන්න.

१. बालकाः पाठालयं गच्छन्ति। .... रथेन गच्छन्ति।
२. सिंहाः वने वसन्ति। .... चण्डाः।
३. निवेदिकाः वार्तां कथयन्ति। .... सम्यक् कथयन्ति।
४. पुष्पं रुचिरम्। तथापि .... म्लायति।
५. लेखकाः पुस्ताकानि रचयन्ति। .... कवयः पठन्ति।
६. पाठालये वेलासूचनयन्त्रम् अस्ति। .... वेलां दर्शयति।
७. विदेशिकौ हिक्कडुव नगरे निवसतः। .... समुद्रतीरे सञ्चरतः।
८. याचकः रथं प्राप्णोति। .... मधुरं गीतं गायति।
९. कालिदासः महाकविः बभूव। .... रघुवंशम् अरचयत्।
१०. विहारमहादेवी काकवर्णतिश्य राज्ञः देवी। .... ग्रामिणी कुमारस्य माता।

8.2 අභ්‍යාසය

පහත සඳහන් වාක්‍ය සංස්කෘතයට නඟා දේවනාගරී අකුරෙන් ලියන්න.

1. ආදිවාසීහු කැලෑවෙහි වාසය කරති. ඔවුහු පැණි නිෂ්පාදනය කරති.
2. ළමයා පුස්තකාලයට යයි. ඔහු අලුත් වචන සොයයි.
3. මෙහි රස කැවිලි ඇත. ඒවා දේශීය නිෂ්පාදන වේ.
4. ක්‍රීඩිකාවෝ විදේශ ගත වූහ. ඔවුහු කුසලානය ගෙන ආහ.
5. මේ චිත්‍රය බලන්න. එය විසිතුරු ය.

8.3 අභ්‍යාසය

ඉහත සඳහන් පින්තූරය නිරීක්ෂණය කරමින් පහත සඳහන් ඡේදය කියවන්න. එහි ඇති සර්වනාම පද තෝරා දක්වන්න.

महा महेन्द्रस्थविरः ज्येष्ठमासे लङ्कां सम्प्राप्तः। स धर्माशोकराज्ञः पुत्रः। तस्य स्वसा संघमित्ता नाम। सा श्री महाबोधिद्रुमं आनयत्। स अद्य अनुराधपुरे अस्ति। तया सार्धं बहवः जनाः आसन्। ते विविधकार्येषु कृतहस्ता अभवन्। तदा देवानंपियतिस्स राजा लङ्कायां नृपतिः। अनुलादेवी तस्य महेषिका। सा अत्र प्रथमा भिक्षुणी अभवत्।

8.4 අභ්‍යාසය

නිවැරදි සර්වනාම පදය වරහන් තුළින් තෝරා හිස්තැන් පුරවන්න.

१. .... जनानां हितार्थाय बुद्धः धर्मं अदेशयत्। (बहूनां / बहुषु)

२. राजा .... रिपून् अजयत्। (सर्वान् / सर्वम्)

३. .... काले लङ्कायां महादुर्भिक्षं बभूव। (एकस्मिन् / एका)

४. पुरा लङ्कायां शुभः च यशः च नामनी.................... सखायौ आस्ताम्। (द्वौ / द्वे)

५. परित्राणदेशनानुभावेन .... उपद्रवाणि विनश्यन्तु। (सर्वम् / सर्वाणि)

६. भुवि .... सत्त्वा सुखिता भवन्तु। (सर्वे / सर्वा)

७. ....व्यापारिकाः अस्मिन् काले....................दिशायां संञ्चरन्ति।
(बहवः / बहूनि) (उत्तरस्यां । उत्तरस्मिं)

8.1 ක්‍රියාකාරකම

කියවන්න, වාචෝද්ගත කරන්න.

තද් ශබ්දය (ස්ත්‍රී ලිංගයෙහි)			
विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमा	सा	ते	ताः
द्वितीया	ताम्	ते	ताः
तृतीया	तया	ताभ्याम्	ताभिः

चतुर्थी	तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्यः
पञ्चमी	तस्याः	ताभ्याम्	ताभ्यः
षष्ठी	तस्याः	तयोः	तासाम्
सप्तमी	तस्याम्	तयोः	तासु

උපකාරක පද

නාම පද

ज्येष्ठमास - පොසොන් මාසය
स्वसृ - සහෝදරිය
आम्रफल - අඹ ගෙඩිය
धूमरथ - දුම්රිය
पीतवर्ण - කහපාට
वेलासूचनयन्त्र - ඔරලෝසුව
समुद्रतीर - වෙරළ තීරය
आदिवासिन् - ආදිවාසියා
देशीयनिष्पादन - දේශීය නිෂ්පාදන
क्रीडिका - ක්‍රීඩිකාව

ක්‍රියා පද

श्रुणोति - අසයි
कर्षति - සී සායි
निष्पादयति - නිෂ්පාදනය කරයි

නිපාත පද

सम्यक् - හොඳින්

භාවිතයට

नीचो वदति न कुरुते न वदति सुजनः करोत्येव ।
शरदि न वर्षति गर्जति वर्षासु निस्वनो मेघः ।

පහත් මිනිසා කියනවා පමණි; නො කරයි. උතුම් මිනිසා නො කියයි; කරන්නේ ම ය. ශරත් කාලයෙහි නො වසියි, ගුගුරයි. වර්ෂා කාලයෙහි මේඝය හඬ නො නගා ම වසී.